

Joint Council for
Qualifications

**Cymwysterau TLM a Chymwysterau Project
Cymwysterau CCEA TAG UG a Safon Uwch
unedol**

Cyfarwyddiadau ar gynnal gwaith cwrs

Yn weithredol o 1 Medi 2026.

**At sylw penaeithiaid canolfannau, uwch arweinwyr ac
arweinwyr pwnc**

Mae'r Cyd-gyngor Cymwysterau wedi ysgrifennu'r cyfarwyddiadau hyn ar gyfer gosod, goruchwyllo, dilysu a marcio gwaith cwrs, ei safoni'n fewnol a'i gymedroli'n allanol mewn canolfannau arholiadau.

Mae'r cyfarwyddiadau hyn i'w defnyddio mewn cymwysterau TLM, cymwysterau Project a chymwysterau CCEA TAG UG a Safon Uwch unedol.

Mae'r rhain yn gyfarwyddiadau sy'n ychwanegol at unrhyw ganllawiau neu reoliadau y gallai'r cyrff dyfarnu unigol eu cyhoeddi. Os bydd unrhyw wrthdaro rhwng canllawiau neu reoliadau'r corff dyfarnu a'r cyfarwyddiadau hyn, canllawiau'r corff dyfarnu a chyfarwyddiadau pwnc-benodol fydd yn cael blaenoriaeth.

Mae'r cyfarwyddiadau hyn yn weithredol o 1 Medi 2026.

Mae'r newidiadau a wnaed i gynnwys y ddogfen hon ers y fersiwn blaenorol (1 Medi 2025 hyd at 31 Awst 2026) wedi'u huwcholeuo mewn melyn i'w gwneud yn haws eu gweld.

Cyfrifoldeb pob arweinydd pwnc yn y ganolfan yw gwneud yn siŵr ei fod yn gyfarwydd â chynnwys y llyfryn hwn.

Dylai canolfannau nodi bod unrhyw gyfeiriad at 'CGC' neu 'Cyd-gyngor Cymwysterau' yn y ddogfen hon yn golygu CGCCIC neu Cyd-gyngor Cymwysterau^{CIC}.

Cynnwys

Cyflwyniad	ii
1 Gosod tasgau	1
2 Marcio, diwygio, ailddrafftio a chynnal adolygiad interim o'r gwaith	1
3 Cyflwyno gwaith cwrs	3
4 Rhan rhieni/gofalwyr	5
5 Cydnabod ffynonellau	5
6 Camymddwyn mewn gwaith cwrs	7
7 Gweithdrefnau dilysu	8
8 Marcio gwaith cwrs a asesir yn fewnol	9
9 Anodi	10
10 Gwaith a gynhyrchir ar y cyd	11
11 Ansawdd Iaith/Cyfathrebu Ysgrifenedig	11
12 Safoni marcio o fewn canolfannau	11
13 Cyflwyno marciau cydrannau a asesir yn fewnol	12
14 Gwaith cwrs anghyflawn	13
15 Gwneud cais am ystyriaeth arbennig mewn perthynas â gwaith cwrs anghyflawn	13
16 Gwaith cwrs coll	15
17 Ailddefnyddio marciau gwaith cwrs gan ymgeiswyr	15
18 Cymedroli allanol	16
19 Adborth i ganolfannau	17
20 Gwaith cwrs a asesir yn allanol	17
21 Cadw gwaith ymgeiswyr	18
22 Trefniadau consortiwm canolfannau	18
23 Adolygiadau o'r cymedroli	19
24 Trefniadau mynediad ac addasiadau rhesymol	20
Atodiad 1 Ffurflen datganiad yr ymgeisydd	21
Atodiad 2 CGC – Hysbysiad i Ymgeiswyr – asesiadau gwaith cwrs	23
Atodiad 3 Ymgeiswyr preifat	26

Rhagarweiniad

Drwy gydol y cyfarwyddiadau hyn, ystyr canolfan yw sefydliad y bydd corff dyfarnu'n ei gymeradwyo. Bydd pennaeth ysgol, pennaeth coleg, neu brif swyddog sefydliad sydd wedi'i gymeradwyo fel canolfan yn cael ei alw'n bennaeth y ganolfan.

Pennaeth y ganolfan sy'n atebol i'r cyrff dyfarnu am wneud yn siŵr bod gwaith cwrs yn cael ei gynnal a'i farcio yn unol â'r cyfarwyddiadau hyn.

Os bydd sefyllfa'n codi nad yw'n cael ei thrafod yn y cyfarwyddiadau hyn, dylech ofyn am gyngor y corff dyfarnu. Lle mae cyfarwyddiadau pwnc-benodol wedi'u hargraffu yn y fanyleb, mae'r rhain yn cymryd blaenoriaeth dros y cyfarwyddiadau yn y ddogfen hon.

Mae'r cyfarwyddiadau hyn i'w dilyn wrth osod, goruchwyllo, dilysu a marcio gwaith cwrs, ei safoni'n fewnol a'i gymedroli'n allanol ym mhob pwnc.

Mae'r term 'gwaith cwrs' yn un generig. Mae'n cynnwys y gwaith sy'n ofynnol mewn cymwysterau Project a gwaith a asesir yn fewnol mewn cymwysterau eraill sy'n cael eu trafod yn y cyfarwyddiadau hyn. Dylai canolfannau fod yn ymwybodol bod adrannau 1-7, 10, 11, 15-17 a 24 hefyd yn berthnasol i waith cwrs a asesir yn allanol.

Mae'r term 'athro' yn cynnwys unrhyw un (ni waeth beth fo'i statws cyflogaeth) sy'n gyfrifol am oruchwyllo a/neu asesu gwaith ymgeiswyr.

Rhaid i ganolfannau anfon yr holl ohebiaeth sy'n ymwneud â gwaith cwrs yn syth at y corff dyfarnu dan sylw ac nid at y cymedrolwr (oni bai bod y corff dyfarnu'n nodi fel arall).

Atgoffir canolfannau y gall **torri'r rheoliadau o gwbl o ran gosod, goruchwyllo, dilysu a marcio gwaith cwrs gael ei ystyried yn gamymddwyn (sy'n cynnwys camweinyddu)** yn ôl y diffiniad yn llyfryn y CGC *Amau Camymddwyn: Polisiâu a Gweithdrefnau*. Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan y CGC: https://www.cbac.co.uk/media/jnro3rpt/17-jcq-suspected-malpractice-policies-procedures_20-21-w.pdf

Er mwyn cael gwybodaeth ynglŷn â chynnal asesiadau di-arholiad yn y manylebau TAG UG, Safon Uwch a TGAU, **rhaid** i ganolfannau gyfeirio at ddogfen y CGC *Cyfarwyddiadau ar gyfer cynnal asesiadau di-arholiad*: www.jcq.org.uk/exams-office/non-examination-assessments (ar gael yn Gymraeg ar wefan CBAC)

1 Gosod tasgau

- 1.1 Mae cydrannau gwaith cwrs yn asesu gwybodaeth, dealltwriaeth a sgiliau ymgeiswyr nad yw'n hawdd eu hasesu drwy bapurau ysgrifenedig wedi'u hamseru. Bydd sawl ffurf wahanol i waith cwrs felly. Gall tystiolaeth o gyfranogiad y gellir ei atodi at waith terfynol yr ymgeisydd gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i: ddeunyddiau wedi'u hargraffu, copïau o gyflwyniadau, siartiau, ffotograffau, llythyrau, arteffactau, fideos, recordiadau neu drawsgrifiadau o gyfweiliadau, CDau neu DVDau. Bydd yr amrywiaeth hon yn cael ei hadlewyrchu mewn unrhyw ofynion pwnc-benodol o ran gwaith cwrs sydd wedi'u cyhoeddi gan y corff dyfarnu.
- 1.2 **Rhaid** i'r ganolfan sicrhau bod yr ymgeiswyr yn glir am y meini prawf asesu y mae disgwyl iddynt eu bodloni yn eu gwaith cwrs. Bydd manylebau yn esbonio'r meini prawf yn fanwl. Fodd bynnag, gallai fod angen rhagor o esboniad neu ddehongliad ar yr ymgeiswyr cyn y byddant yn deall yn llawn natur y wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau y mae disgwyl iddynt eu dangos. **Rhaid** i unrhyw esboniad neu ddehongliad a roddir gan staff addysgu fod yn gyffredinol yn hytrach na phenodol i waith yr ymgeisydd.
- 1.3 Yn achos yr ymgeiswyr hynny sy'n cychwyn ar gymwysterau Project, rhaid nodi'n glir beth sydd wedi'i gynnwys: rhyddid i ddewis testun, dewis hyblyg o allbwn a'r cyfle i ddangos tystiolaeth o amrediad eang o alluoedd. Fodd bynnag, rhaid i'r ymgeiswyr ddewis projectau ar ôl trafod â'r goruchwyliwr. Dylai'r ganolfan eu dilysu i sicrhau eu bod yn briodol, gan ddilyn dulliau gweithredu y bydd y corff dyfarnu'n eu pennu.
- 1.4 **Rhaid** i'r ganolfan sicrhau bod pob ymgeisydd wedi darllen *Gwybodaeth i ymgeiswyr – asesiadau gwaith cwrs* (gweler Atodiad 2, tudalen X) a datganiad yr ymgeisydd **cyn** dechrau eu gwaith (gweler Atodiad 1, tudalen X). **Rhaid** i ymgeiswyr **beidio** â llofnodi'r datganiad nes eu bod wedi cwblhau eu gwaith ac wedi'i gyflwyno ar gyfer asesu terfynol.

2 Marcio, diwygio, ailddrafftio a chynnal adolygiad interim o'r gwaith

- 2.1 Wrth farcio'r gwaith cwrs, **rhaid i** athrawon **beidio** â rhoi credyd am unrhyw gymorth ychwanegol fydd wedi'i roi i'r ymgeiswyr sydd y tu hwnt i'r hyn a ddisgrifiwyd ym manyleb y corff dyfarnu. **Rhaid** i athrawon roi manylion unrhyw gymorth ychwanegol ar y ffurflen(ni) gofnodi briodol. Ymhlith yr enghreifftiau fyddai:
- ar ôl adolygu gwaith cwrs yr ymgeisydd, rhoi cyngor manwl ac awgrymiadau (naill ai i ymgeiswyr unigol neu i grwpiau) ar sut i wella'r gwaith er mwyn bodloni'r meini prawf asesu;
 - nodi gwallau neu hepgoriadau'n fanwl sy'n golygu nad oes unrhyw gyfle i'r ymgeisydd feddwl drosto'i hun;
 - rhoi cyngor ar welliannau penodol y mae eu hangen i fodloni'r meini prawf asesu;
 - darparu fframiau ysgrifennu penodol i'r dasg gwaith cwrs (e.e. amlinelliadau, penawdau paragraffau neu benawdau is-adrannau);
 - ymyrryd yn bersonol i wella cyflwyniad neu gynnwys darn o waith cwrs.

Cyn rhoi cymorth ychwanegol y tu hwnt i'r hyn a ddisgrifir yn y fanyleb, dylai athrawon sicrhau bod darpariaeth i gofnodi'r cymorth hwn a'i ystyried wrth farcio.

- 2.2 Mae rhwydd hynt i ymgeiswyr adolygu ac ailddrafftio darn o waith cwrs heb ymgynghori â'r athro cyn cyflwyno'r darn terfynol. Dylid cynghori ymgeiswyr i dreulio cyfnod priodol o amser ar y gwaith sy'n gymesuroi â'r marciau sydd ar gael.

- 2.3 Lle mae drafftio'n rhan gynhenid o'r wybodaeth, y ddealltwriaeth a'r sgiliau sy'n cael eu profi, bydd cyfarwyddyd pwnc-benodol ac enghreifftiau yn dangos ei swyddogaeth o ran y math o ysgrifennu sy'n cael ei wneud ac unrhyw asesiad interim a gaiff ei ganiatáu yn yr amgylchiadau hyn. Gall yr arweiniad hwn gynnwys sut mae tystiolaeth o ailddrafftio yn cael ei dangos at ddibenion gwaith safoni mewnol dilynol neu waith cymedroli allanol.
- 2.4 Yn absenoldeb arweiniad pwnc-benodol, gall athrawon adolygu gwaith cwrs cyn iddo gael ei gyflwyno i'w asesu'n derfynol. Ar yr amod bod unrhyw gyngor yn parhau i fod ar lefel gyffredinol, gan ganiatáu i'r ymgeisydd gymryd y cam cyntaf o ran gwneud newidiadau, nid oes angen cofnodi'r cyngor hwnnw na thynnu marciau. Yn gyffredinol, byddai disgwyl i un adolygiad fod yn ddigonol i alluogi'r ymgeiswyr i ddeall gofynion y meini prawf asesu. Gellir rhoi cyngor naill ai ar lafar neu'n ysgrifenedig.
- 2.5 **Rhaid** gwahaniaethu'n glir rhwng unrhyw adolygiad interim o'r gwaith cwrs ac asesiad terfynol y gyfres arholiadau arfaethedig. **Unwaith y caiff gwaith ei gyflwyno i'w asesu'n derfynol, ni ellir ei ddiwygio. Byddai ychwanegu unrhyw ddeunydd at waith cwrs neu ei ddileu ohono ar ôl iddo gael ei gyflwyno gan ymgeisydd i'w asesu'n derfynol yn achos o gamymddwyn.**
- 2.6 Wrth gyflwyno gwaith cwrs mewn fformat digidol, mae'n bosibl na fydd unrhyw farciau ar gael am goladu gwaith electronig. Yn yr achos hwn, gall yr athro goladu a chyflwyno gwaith yn lle'r ymgeisydd.
- 2.7 Os bydd angen cymorth ychwanegol ar ymgeisydd er mwyn dangos agweddau ar yr asesiad, **rhaid** i'r athro ddyfarnu marc sy'n cynrychioli cyflawniad digymorth yr ymgeisydd. **Rhaid** llofnodi'r datganiad dilysu a rhoi'r wybodaeth ar y daflen gofnodi.
- 2.8 Os yw ymgeiswyr yn dilyn cymwysterau Project, bydd angen i'r goruchwyliwr drafod â'r ymgeisydd yr amrediad o dystiolaeth sy'n dderbyniol i'w ddefnyddio. Gall y goruchwyliwr roi adborth ar gynnydd y Project, a dylid cydnabod hynny ar y ffurflen gofnodi briodol.
- 2.9 **Rhaid** i athrawon gadw gwaith cwrs byw yn ddiogel ac yn gyfrinachol bob amser pan fydd yn eu meddiant. **Bydd rhannu gwaith cwrs 'byw' gydag ymgeiswyr eraill neu rannu neu bostio gwaith ymgeiswyr yn gyhoeddus, gan gynnwys ar y cyfryngau cymdeithasol, gan staff addysgu yn cael ei ystyried yn gamymddwyn.**

3 Cyflwyno gwaith cwrs

- 3.1 **Rhaid** i'r holl waith cwrs a gyflwynir i'w asesu fod yn waith yr ymgeisydd ei hun. Dylai gwaith ysgrifenedig, lle bynnag y bo'n bosibl, gael ei greu drwy ddefnyddio prosesydd geiriau neu ei ysgrifennu â llaw gan ddefnyddio inc du.
- 3.2 Rhaid i waith ymgeiswyr ar gyfer asesu fod yn Gymraeg, Gwyddeleg neu Saesneg fel y nodir gan y corff dyfarnu. **Ni ddylid** defnyddio offer cyfieithu deallusrwydd artifisial (AI) i gynhyrchu gwaith ar gyfer asesu.
- 3.3 Lle bo'n briodol, gall y gwaith a gyflwynir hefyd gynnwys allbrintiau/copïau o gyflwyniadau, siartiau, arteffactau, ffotograffau, llythyrau, fideos, recordiadau neu drawsgriadau o gyfweiliadau, yn ogystal â datganiadau tyst gan athrawon sy'n goruchwyllo i gofnodi'r hyn a ddangoswyd gan yr ymgeisydd. Os bydd fideos neu ffotograffau/delweddau o'r ymgeiswyr yn cael eu cynnwys fel tystiolaeth o gyfranogiad neu gyfraniad unigol, rhaid i benaethiaid canolfannau, ar ddechrau'r cwrs, gael cydsyniad ysgrifenedig unrhyw ymgeisydd (a chydsyniad rhiant/gofalwr yr ymgeisydd hwnnw lle bo angen hynny) sy'n ymddangos ynddynt. Rhaid i gydsyniad yr ymgeisydd ganiatáu rhannu delweddau gyda staff y ganolfan, staff y corff dyfarnu ac arholwyr/cymedrolwyr, yn unol â hysbysiad preifatrwydd y corff dyfarnu.
- 3.4 **Rhaid** i waith cwrs gynnwys teitl a, lle bo hynny'n berthnasol, tabl o'r cynnwys a llyfryddiaeth. Dim ond os yw deunydd sydd wedi'i gynnwys fel atodiadau (fel tablau ystadegau, diagramau, graffiau, darluniadau, ffotograffau, mapiau ac ati) yn berthnasol i'r gwaith a bod cyfeiriad ato yn y testun y rhoddir marciau amdano.
- 3.5 Fel arfer ni ddylid cynnwys deunyddiau enghreifftiol gwerthfawr gyda'r gwaith sy'n cael ei anfon i'w gymedroli neu ei farcio'n allanol. Dylid cysylltu nodyn â'r gwaith cwrs yn cadarnhau bod y deunydd yn rhan o'r cyflwyniad gwreiddiol. Gellir cynnwys ffotograffau o'r deunydd os yw'n briodol gwneud hynny.

Os anfonwyd deunyddiau enghreifftiol gwerthfawr neu fregus i'w cymedroli neu i'w marcio'n allanol, mae'r cyrff dyfarnu'n argymhell bod canolfannau'n yswirio deunydd o'r fath yn erbyn difrod neu golled o'r adeg y bydd yn cael ei anfon tan y bydd yn cael ei ddychwelyd i'r ganolfan.

Nid yw'r cyrff dyfarnu'n derbyn unrhyw atebolrwydd am unrhyw golled neu ddifrod sy'n digwydd i waith cwrs yn ystod y broses gymedroli nac wrth ei ddanfon, ei gludo na'i storio, nac am broblemau sy'n digwydd wrth greu, cyflwyno a chymedroli gwaith cwrs ar ffurf electronig.

DS Dylid cynghori ymgeiswyr i **beidio** â chynnwys unrhyw eitemau gwerthfawr neu bersonol e.e. ffotograffau, neu dystysgrifau.

- 3.6 Lle bo ymgeiswyr yn cynhyrchu gwaith cwrs yn electronig, **rhaid** iddynt wneud copi wrth gefn o'u gwaith yn rheolaidd a'i gadw'n ddiogel ar system TG y ganolfan. Dylai canolfannau ystyried y drefn wrth gefn bod copi wrth gefn yn cael ei wneud o waith ymgeiswyr ar ddwy ddyfais wahanol, gan gynnwys un copi wrth gefn oddi ar y safle. **Rhaid** i'r ganolfan roi trefniadau diogelwch gwybodaeth priodol ar waith (bydd hyn yn cynnwys amddiffyn yn erbyn llygredd ac ymosodiad seiber, fel mur gwarchod a meddalwedd sganio am frysau)
- 3.7 Dylai canolfannau gymryd camau i sicrhau bod y pecyn y mae'r gwaith yn cael ei anfon ynddo yn gadarn ac wedi'i glymu'n ddiogel. Dylai canolfannau hefyd ystyried amgryptio unrhyw gyfryngau digidol sensitif er mwyn sicrhau diogelwch y data sy'n cael eu storio arno. **Rhaid** i ganolfannau gyfeirio at ganllawiau cyrff dyfarnu i sicrhau bod y dull amgryptio yn addas.

- 3.8 At ddibenion cymedroli drwy'r post neu farcio allanol, dylid cyflwyno gwaith teipiedig neu ysgrifenedig ar bapur maint priodol mewn clawr neu ffolder blaen, **ynghyd â'r** taflenni clawr y bydd y corff dyfarnu'n eu darparu. Rhaid nodi'r canlynol yn glir ar y clawr: enw a rhif yr ymgeisydd, rhif y ganolfan, teitl neu god y fanyleb a theitl neu god y gydran/uned. **Ni ddylid** cynnwys cloriau neu ffolderi swmpus. Os yw'r gwaith cwrs yn ddogfennau wedi'u gairbroesu, **rhaid** i'r ymgeisydd sicrhau bod rhif y ganolfan, rhif yr ymgeisydd a chod yr uned/cydran yn ymddangos ar bob tudalen fel pennyn/troedyn.
- 3.9 Pan fo gwaith ymgeiswyr i'w gyflwyno'n electronig, naill ai'n uniongyrchol i blatfform digidol corff dyfarnu neu i arholwr/cymedrolwr, rhaid i ganolfannau ddilyn cyfarwyddiadau'r corff dyfarnu.
- 3.10 O ran Cymwysterau Project, **rhaid** cysylltu'r adroddiad ysgrifenedig a'r holl dystiolaeth y bydd y corff dyfarnu'n ei bennu yn ddiogel â ffurflen gofnod yr ymgeisydd fel y gall y cymedrolwr ddarllen y gwaith a'r marciau cysylltiedig yn hawdd.

4 Rhan rhieni/gofalwyr

- 4.1 Dylai rhieni/gofalwyr annog eu plant i dreulio amser ar eu gwaith cwrs ac i feddwl amdano mor gynnar â phosibl. Dylent drafod y broses o gynllunio ac amseru'r gwaith â'u plant.
- 4.2 Gall rhieni/gofalwyr sicrhau bod adnoddau ar gael i'w plant a thrafod y gwaith cwrs â nhw. Fodd bynnag, **nid** ydyn nhw'n cael rhoi cyngor uniongyrchol i chi am yr hyn y dylid, neu na ddylid, ei gynnwys.
- 4.3 Dylid annog plentyn y mae angen cymorth mwy penodol arno i siarad â'i athro.

5 Cydnabod ffynonellau

- 5.1 Mewn llawer o bynciau bydd ymgeiswyr yn defnyddio deunydd ffynhonnell, gan gynnwys y rhyngwrdd a dulliau deallusrwydd artiffisial (AI), wrth gyflawni eu gwaith cwrs. Fodd bynnag, **ni ddylai** ymgeiswyr gopïo deunydd o'r fath a'i hawlio fel eu gwaith eu hunain. **Rhaid rhoi cydnabyddiaeth briodol i'r deunydd ffynhonnell a chyfeirio ato'n briodol.**
- 5.2 Os yw ymgeiswyr yn defnyddio deunydd o ffynhonnell neu ddeunydd wedi'i gynhyrchu o ffynhonnell lle nad eu gwaith nhw ydyw / o ffynhonnell nad yw'n waith iddyn nhw eu hunain, **rhaid** iddynt nodi'r rhan/elfen/ymadrodd penodol ac o ble y daeth. **Rhaid** i ymgeiswyr roi cyfeiriadau manwl hyd yn oed os byddant yn aralleirio'r deunydd gwreiddiol.

Dylai cyfeiriad o lyfr neu gyfnodolyn cyhoeddedig ddangos enw'r awdur, y flwyddyn gyhoeddi a rhif y dudalen. Er enghraifft: (Morrison, 2000, tud 29).

Os daw deunydd o'r rhyngwrdd, dylai'r cyfeiriad ddangos y dyddiad y cafodd y deunydd ei gymryd a'i ddefnyddio a **rhaid** dangos yr union dudalen we, nid y peiriant chwilio a ddefnyddiwyd i ddod o hyd iddo. Gellir copïo hwn o'r llinell cyfeiriad. Er enghraifft: http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/october/28/newsid_2621000/2621915.stm lawrlwythwyd 5 Chwefror 2027.

Lle defnyddiwyd AI, rhaid i'r cyfeirnod ddangos enw'r offeryn AI a ddefnyddiwyd a hefyd dyddiad cynhyrchu'r cynnwys. Er enghraifft: ChatGPT 3.5 (<https://openai.com/blog/chatgpt/>), 25/01/2027. Dylai ymgeiswyr gydnabod y ffynonellau a ddefnyddiwyd gan yr offeryn AI wrth gynhyrchu'r cynnwys.

Lle defnyddir AI, rhaid i'r ymgeiswyr gadw copi o'r cwestiwn/cwestiynau neu'r promptiau a ddefnyddiwyd i gynhyrchu'r cynnwys AI ynghyd â'r cynnwys wedi'i gynhyrchu gan AI ei hun at ddibenion cyfeirnod i dilysu, ar ffurf nad oes modd ei golygu (sgrinlun, er enghraifft) a chynnig esboniad byr o sut y cafodd ei ddefnyddio. Rhaid cyflwyno hyn gyda gwaith yr ymgeisydd i'w asesu'n derfynol er mwyn i'r athro/athrawes allu adolygu'r gwaith, y cynnwys a gynhyrchwyd gan AI a sut y cafodd ei ddefnyddio. Os nad yw hyn yn cael ei gyflwyno, ac mae'r athro/athrawes yn amau bod yr ymgeisydd wedi defnyddio offer AI, bydd angen i'r athro/athrawes edrych ar bolisi camymddwyn y ganolfan i weld pa gamau i'w dilyn nesaf gan weithredu hefyd i sicrhau bod y gwaith yn waith yr ymgeisydd ei hun.

Rhaid i ganolfannau gyfeirio yn ogystal at y dogfennau CGC canlynol sydd i'w cael ar wefan y CGC: <http://www.jcq.org.uk/exams-office/malpractice>

CGC Defnyddio Deallusrwydd Artiffisial (AI) mewn Asesiadau: Eich rôl mewn perthynas â diogelu uniondeb cymwysterau

CGC Atal Camddefnyddio AI mewn Asesiadau – Crynodeb i athrawon

CGC AI ac Asesiadau: Poster canllaw cyflym i fyfyrwyr

CGC Llên-ladrad mewn Asesiadau

- 5.3 Gall fod angen i ymgeiswyr lunio llyfryddiaeth sy'n rhestru manylion llawn y cyhoeddiadau a ddefnyddiwyd i ymchwilio a chefnogi eu gwaith cwrs, hyd yn oed os na chyfeirir yn uniongyrchol at y rhain, er enghraifft: Curran, J. *Mass Media and Society* (Hodder Arnold, 2005).

6 Camymddwyn mewn gwaith cwrs

6.1 Ni ddylai ymgeiswyr wneud y canlynol:

- cyflwyno gwaith lle nad eu gwaith nhw ydyw;
- darparu eu gwaith ar gyfer ymgeiswyr eraill drwy unrhyw fodd;
- caniatáu i ymgeiswyr eraill ddefnyddio'r ffynonellau maent wedi dod o hyd iddynt yn annibynnol;
- cynorthwyo ymgeiswyr eraill i gynhyrchu gwaith;
- defnyddio dulliau AI, llyfrau, y rhwyngwyd neu ffynonellau eraill heb gydnabyddiaeth neu briodoledd;
- camddefnyddio AI (fel y'i diffinnir yn y ddogfen *CGC Defnyddio Deallusrwydd Artificial (AI) mewn Asesiadau: Eich rôl mewn perthynas â diogelu uniondeb cymwysterau*);
- cyflwyno gwaith y mae rhywun arall wedi prosesu'r geiriau, heb gydnabyddiaeth;
- cynnwys deunydd amhriodol, anweddus neu sarhaus.

Mae'r gwaharddiadau hyn yn golygu **na ddylai** ymgeiswyr gyhoeddi eu gwaith drwy ei rannu ar y cyfryngau cymdeithasol neu drwy unrhyw fodd electronig arall. **Rhaid** iddynt fod yn ymwybodol o ddogfen y CGC, *Gwybodaeth i ymgeiswyr – Cyfryngau Cymdeithasol*: <https://www.jcq.org.uk/exams-office/information-for-candidates-documents>

Caniateir i ymgeiswyr fenthg llyfrau neu adnoddau eraill i'r naill a'r llall, cyhyd â nad yw'r rhain yn cael eu defnyddio fel rhan o'r deunydd maent wedi'i ganfod yn annibynnol.

- 6.2 Os bydd afreoleidd-dra mewn gwaith cwrs yn cael ei ganfod **cyn** i'r ymgeisydd lofnodi'r datganiad dilysu (gweler paragraff 7.1), dylid defnyddio gweithdrefnau mewnol y ganolfan i ymdrin â'r mater ac nid oes angen cyflwyno adroddiad i'r corff dyfarnu. Yr unig eithriadau i achosion fel hyn yw pan mae'r drosedd yn ymwneud â thorri amodau'r asesiad, e.e. bod â nodiadau yn eu meddiant, cyfathrebu ag ymgeiswyr eraill, neu lle torrwyd cyfrinachedd deunydd asesu'r corff dyfarnu. Mewn achos o'r fath, **rhaid** rhoi gwybod i'r corff dyfarnu am hyn.

Rhaid cofnodi manylion unrhyw waith nad yw'n waith yr ymgeisydd ei hun ar y ffurflen ddilysu a gyflenwir gan y corff dyfarnu neu mewn man priodol arall.

- 6.3 Os bydd canolfan yn canfod afreolaidd-dra mewn gwaith cwrs **ar ôl** i'r ymgeisydd lofnodi'r datganiad dilysu, **rhaid** i bennaeth y ganolfan gyflwyno manylion llawn yr achos i'r corff dyfarnu perthnasol ar y cyfle cyntaf. Darperir canllawiau yng nghyhoeddiad y CGC *Amau Camymddwyn: Polisiâu a Gweithdrefnau*. Mae'r ddogfen a Ffurflen JCQ/M1 i'w cael ar wefan y CGC ac yn Gymraeg ar wefan CBAC: <http://www.jcq.org.uk/exams-office/malpractice>

- 6.4 **Rhaid** i ganolfannau gael trefn apelio fewnol wedi'i chyhoeddi, yn ymwneud â phenderfyniadau asesiadau mewnol, y mae'r ymgeiswyr yn ymwybodol ohoni ac sydd ar gael iddynt. **Rhaid** i'r weithdrefn gynnwys apeliadau yn erbyn penderfyniadau i wrthod gwaith cwrs ymgeisydd ar sail camymddwyn neu beidio â gallu dilysu gwaith yr ymgeisydd yn hyderus.

Gall canolfan roi ei gweithdrefn apelio fewnol ar wefan yr ysgol/ coleg neu, fel arall, gellid rhoi'r ddogfen i ymgeiswyr os byddant yn gofyn amdani.

- 6.5 Pan fydd y corff dyfarnu yn derbyn adroddiad o amheuaeth o gamymddwyn mewn gwaith cwrs, gallant ofyn i bennaeth y ganolfan i gasglu gwybodaeth ac adrodd ar eu canfyddiadau. Darperir canllawiau yn nogfen y CGC *Amau Camymddwyn: Polisiâu a Gweithdrefnau* y cyfeirir ato ym mharagraff 6.3 uchod.

- 6.6 Mae'r cyrff dyfarnu yn cadw'r hawl i gyflwyno gwaith ymgeiswyr i ddarparu'r gwasanaeth TG trydydd parti er mwyn canfod achosion o gamymddwyn posibl ac amheuir. Bydd unrhyw gyflwyniadau yn diogelu hunaniaeth yr ymgeisydd.
- 6.7 **Rhaid** i benaethiaid canolfannau ac uwch arweinwyr priodol sicrhau bod yr aelodau o staff sy'n ymwneud â goruchwyllo'r ymgeiswyr sy'n cynhyrchu gwaith cwrs yn uniongyrchol yn ymwybodol o'r potensial am gamymddwyn.

Rhaid atgoffa staff addysgu bod methu â rhoi gwybod am gyhuddiadau o gamymddwyn neu amheuo'n o gamymddwyn yn cael ei ystyried yn gamymddwyn ynddo'i hun.

Rhaid i staff addysgu:

- fod yn wiliadwrs o ran camymddwyn ymgeiswyr a bod yn hollol ymwybodol o'r rheoliadau swyddogol;
- uwchgyfeirio ac adrodd unrhyw amheuaeth, gyhuddiad neu ddigwyddiad o gamymddwyn i bennaeth y ganolfan, gan ddilyn gweithdrefnau chwythu'r chwiban y ganolfan lle bo'n berthnasol.

7 Gweithdrefnau dilysu

- 7.1 **Cyfrifoldeb y ganolfan** yw sicrhau bod pob ymgeisydd yn llofnodi datganiad (gweler Atodiad 1) wrth gyflwyno eu gwaith cwrs i'w athro i'w asesu'n derfynol. Mae'n dderbyniol llofnodi'r dogfennau'n electronig. Mae hyn er mwyn cadarnhau mai ei waith ei hun ydyw a bod unrhyw gymorth a gafwyd a/neu ffynonellau a ddefnyddiwyd wedi'u cydnabod.

Rhaid i athrawon **beidio** ag asesu gwaith nad yw wedi'i ddilysu'n briodol. Rhaid i'r holl waith gael ei ddilysu'n briodol cyn ei gyflwyno i'r corff dyfarnu.

Rhaid i ganolfannau gofnodi marc **'0'** (sero) os na all yr ymgeisydd gadarnhau dilysrwydd y gwaith a gyflwynwyd i'w asesu.

- 7.2 **Rhaid** i athrawon gadarnhau bod yr holl waith a gwblhawyd i'w asesu wedi'i gwblhau o dan yr amodau gofynnol a'u bod yn fodlon mai gwaith yr ymgeisydd unigol yn unig yw'r gwaith. Os na allant wneud hynny, **ni ddylid** derbyn y gwaith i'w asesu.

Rhaid i bob athro llofnodi'r datganiad dilysu ar ôl cwblhau'r gwaith. Mae'n dderbyniol llofnodi'r dogfennau'n electronig. Gall methu â llofnodi'r datganiad dilysu ohirio prosesu canlyniadau'r ymgeisydd.

Os gwelir nad yw'r gwaith wedi'i ddilysu'n gywir yn ystod y broses gymedroli allanol, yna bydd y corff dyfarnu'n cymryd camau i benderfynu ar unrhyw weithredu priodol, gan gynnwys gosod y marc(iau) a ddyfarnwyd yn **'0'** (sero).

- 7.3 Dylai'r athro fod yn ddigon ymwybodol o safon yr ymgeisydd a lefel ei waith i nodi a yw'r gwaith cwrs sy'n cael ei gyflwyno y tu hwnt i allu'r ymgeisydd.
- 7.4 Yn y rhan fwyaf o'r canolfannau, mae'r athrawon yn gyfarwydd â gwaith ymgeiswyr drwy waith dosbarth a gwaith cartref. Lle nad yw hyn yn wir, dylai athrawon gymryd camau i sicrhau eu bod yn gallu dilysu gwaith ymgeiswyr yn hyderus. Gallai enghreifftiau o hyn gynnwys ymgeiswyr yn cwblhau rhywfaint o waith o dan oruchwyliaeth uniongyrchol a/neu drafodaethau rheolaidd gydag athrawon ynglŷn â'u gwaith.

- 7.5 Ym mhob achos, mae angen rhywfaint o oruchwyliaeth uniongyrchol i sicrhau bod modd dilysu'n hyderus mai gwaith yr ymgeisydd yw'r gwaith cwrs a gyflwynir.
- 7.6 Os oes gan athrawon amheuan ynghylch llofnodi'r datganiadau dilysu, oherwydd pryderon ynghylch copïo/llên-ladrad (gan gynnwys defnyddio offer AI) neu gydgyllwynio, dylid dilyn y pwyntiau canlynol o ganllawiau:
- os credir bod ymgeisydd wedi derbyn cymorth ychwanegol a bod hyn yn dderbyniol o fewn canllawiau'r fanyleb berthnasol, dylai'r athro roi marc sy'n cynrychioli cyflawniad digymorth yr ymgeisydd.
Rhaid llofnodi'r datganiad dilysu a rhoi'r wybodaeth ar y ffurflen berthnasol;
 - os nad yw'n bosibl i'r athro lofnodi datganiad dilysu ymgeisydd penodol, yna ni ellir derbyn gwaith yr ymgeisydd i'w asesu. **Rhaid** cyflwyno marc '**O**' (sero);
 - Os oes amheuaeth bod camymddwyn mewn unrhyw un o'r senarios uchod, **rhaid** ymgynghori ag aelod o'r uwch dîm arweinyddiaeth ynglŷn â'r drefn i'w dilyn. (gweler paragraffau 6.2 a 6.3).

8 Marcio gwaith cwrs a asesir yn fewnol

- 8.1 Wrth farcio gwaith cwrs, **rhaid** i athrawon dalu sylw agos at ofynion y fanyleb. Dylai athrawon nodi mai eu cyfrifoldeb nhw yw dyfarnu marciau am waith cwrs gan ddilyn y meini prawf marcio a nodir ym manyleb y corff dyfarnu a dogfennau pwnc-benodol cysylltiedig. **Rhaid** i athrawon ddangos yn glir sut y dyfarnwyd y marciau mewn perthynas â'r meini prawf marcio hyn. **Rhaid** i farciau'r ganolfan adlewyrchu cyflawniad cymharol yr ymgeiswyr i gyd.

Rhaid i athrawon beidio â defnyddio offer AI fel yr unig neu brif fodd o farcio gwaith ymgeiswyr gan fod angen barn ddynol wrth wneud penderfyniadau marcio. Rhaid i athrawon adolygu'r holl waith yn ei gyfanrwydd a phennu'r marc y mae'n credu sy'n deilwng, ni waeth beth fo canlyniadau offeryn AI. Mae'r athro yn parhau i fod yn gyfrifol am y marc/radd a roddir. Mae hyn yn amodol ar unrhyw ganllawiau pellach a gyhoeddir gan y rheoleiddwyr.

- 8.2 **Rhaid** i ganolfannau wneud ymdrech i osgoi sefyllfaoedd lle mae ymgeisydd yn cael ei asesu gan rywun sydd â pherthynas bersonol agos â'r ymgeisydd; er enghraifft, aelodau o'i deulu (sy'n cynnwys llys-deulu, teulu maeth a pherthnasoedd agos tebyg) neu ffrindiau agos a'u teulu agosaf (e.e. mab/merch).

Lle na ellir osgoi hyn, **rhaid** i'r ganolfan ddatgan gwrthdaro buddiannau posibl a chyflwyno'r gwaith sydd wedi'i farcio i'w gymedroli, p'un ag yw'n rhan o'r sampl cymedroli ai peidio. Rhoddir manylion pellach yn adran 5 y ddogfen CGC *Rheoliadau Cyffredinol ar gyfer Canolfannau Cymeradwy*. Mae'r ddogfen hon i'w chael ar wefan y CGC:
<http://www.jcq.org.uk/exams-office/general-regulations>

- 8.3 **Rhaid** i athrawon roi'r dyddiad ar waith yr ymgeiswyr i gyfleu'r amser y marciwyd y gwaith.

9 Anodi

- 9.1 **Rhaid** anodi gwaith cwrs wrth ei farcio er mwyn dangos yn glir sut y dyfarnwyd y marciau.
- 9.2 Yn ddibynnol ar unrhyw arweiniad pellach fydd wedi'i gynnwys ym manylebau cyrff dyfarnu, dylid dilyn un o'r dulliau canlynol:
- sylwadau crynodol naill ai ar y gwaith (ar y diwedd fel arfer) neu ar daflen glawr;
 - darnau allweddol o dystiolaeth yn cael eu nodi drwy'r gwaith, gan anodi naill ai ar yr ymyl neu yn y testun;
 - cyfuniad o'r uchod.
- 9.3 Dylai'r nodiadau ynglŷn â sut y dyfarnwyd marciau fod yn:
- glir ac yn ddiamwys;
 - priodol i natur a ffurf y gwaith cwrs;
 - hwyluso safoni'r marcio o fewn y ganolfan;
 - galluogi'r cymedrolwr i wirio'n rhwydd gymhwysiad y meini prawf asesu i'r marcio.
- 9.4 Lle bo'n briodol i'r math o waith, dylai'r dystiolaeth i gefnogi'r marciau a ddyfarnwyd ddangos:
- ble mae'r meini prawf asesu wedi'u cwrdd, e.e. drwy ysgrifennu ymadroddion allweddol o'r meini prawf (megis 'ymwybyddiaeth o werthoedd', 'yn dethol gwybodaeth', 'yn defnyddio amrywiaeth o dechnegau') wrth y pwynt addas yn y gwaith;
 - unrhyw weithredoedd cynllunio a phrosesu nad ymgwymerwyd â nhw'n unigol a darparu manylion unrhyw gymorth neu awgrymiadau a roddir i'r ymgeisydd.
- 9.5 Os na all y cymedrolwr ddod o hyd i dystiolaeth i gyfiawnhau'r marc a roddir i ymgeisydd, efallai y bydd y gwaith yn cael ei ddychwelyd i'r ganolfan i gael esboniad pellach neu gallai'r marc gael ei newid.

10 Gwaith a gynhyrchir ar y cyd

- 10.1 Bydd manyleb y corff dyfarnu yn dweud a all ymgeiswyr weithio gyda'i gilydd wrth ymgymryd ag aseiniad. Fodd bynnag, **rhaidd** i ymgeiswyr ddarparu ymateb unigol fel rhan o ddeiliant unrhyw dasg;

Lle gellir cyflawni aseiniad fel rhan o grŵp, **rhaidd** i bob ymgeisydd ysgrifennu ei gyfrif ei hun o'r aseiniad. Hyd yn oed os yw'r wybodaeth sydd gan yr ymgeiswyr yr un peth, **rhaidd** i'r disgrifiad o sut cafwyd y wybodaeth a'r casgliadau a dynnwyd ohonynt fod yng ngeiriau'r ymgeisydd ei hun. Lle mae'n ofynnol i ymgeiswyr lunio cynnyrch, gallent weithio ar y cyd i lunio'r cynnyrch, ond **rhaidd** iddynt ymateb yn unigol a rhaid nodi'u cyfraniadau unigol yn glir.

Rhaidd bod modd pennu'r cyfraniad a wnaed gan ymgeiswyr unigol.

11 Ansawdd iaith/cyfathrebu ysgrifenedig

- 11.1 Dylai ymgeiswyr fod yn ymwybodol o'r angen i ddefnyddio cyfathrebu clir a chyflwyniad clir yn eu gwaith cwrs. Bydd manylebau'n nodi a fydd ansawdd yr iaith yn cael ei asesu.

12 Safoni marcio o fewn canolfannau

- 12.1 Dylid defnyddio deunyddiau cyfeirio ac archif er mwyn helpu gosod safon y marcio o fewn y ganolfan. Gallai hyn gynnwys y deunydd enghreifftiol a ddarperir gan y corff dyfarnu neu waith yn y ganolfan o'r flwyddyn flaenorol, lle bo hwnnw ar gael gan ystyried adborth y cymedrolwyr.

- 12.2 Mae'n ddefnyddiol cwblhau ymarfer marcio prawf cyn marcio gwaith ymgeiswyr. Dylai athrawon farcio'r un sampl cymharol fach o waith wedi'i gwblhau er mwyn caniatáu i'r safonau marcio gael eu cymharu. Gellir cynnal yr ymarferiad ar adegau priodol yn ystod y cwrs ac mae iddo dair effaith fanteisiol: mae'n helpu i feithrin gwell cymaroldeb yn y safonau marcio; gall nodi'n gynnar yn y broses unrhyw athrawon nad yw eu safonau'n cyd-fynd â rhai eu cydweithwyr; a gall lliniaru rhywfaint ar y llwyth marcio trwm ar ddiwedd y cwrs.

- 12.3 Lle mae mwy nag un athro mewn canolfan wedi marcio'r gwaith mewn cydran/uned, **rhaidd** safoni'r marcio yn fewnol. Dylid defnyddio un o'r gweithdrefnau canlynol fel arfer:
Naill ai bydd yr athro sydd â gofal am y safoni mewnol yn ail-farcio sampl o waith sydd wedi'i farcio gan bob athro;

neu, bydd yr holl athrawon sy'n gyfrifol am farcio cydran/uned yn cyfnewid gwaith wedi'i farcio (mewn cyfarfod dan arweiniad yr athro/athrawes sydd â gofal am y safoni mewnol fyddai orau) ac yn cymharu eu safonau marcio.

Lle y canfyddir bod safonau'n anghyson, dylai'r athro/athrawon addasu eu marciau neu ailystyried marciau'r holl ymgeiswyr yr oeddent yn gyfrifol amdanynt. Dylai'r athro sydd â gofal am y safoni mewnol wirio'r marciau newydd.

- 12.4 **Ar ôl cwblhau'r marcio a'r safoni mewnol, rhaid i'r ganolfan gadw'r gwaith cwrs yn ddiogel ac ni ddylid ei ddychwelyd i'r ymgeiswyr tan ar ôl dyddiad cau yr adolygiadau o'r cymedroli ar gyfer y gyfres dan sylw neu tan y bydd unrhyw apêl, achos o gamymddwyn neu ymholiad am ganlyniad arall wedi'i gwblhau, pa bynnag un sydd hwyraf.**

- 12.5 Rhaid i ganolfannau gadw tystiolaeth eu bod wedi safoni'r gwaith yn fewnol.

13 Cyflwyno marciau cydrannau a asesir yn fewnol

13.1 Bydd cyrff dyfarnu'n cyhoeddi dyddiadau cau cyflwyno'r marciau.

13.2 **Rhaid** cwblhau unrhyw ddogfennaeth sy'n cael ei darparu gan gyrff dyfarnu yn unol â'r cyfarwyddiadau a roddir, a'i dychwelyd erbyn y dyddiad a nodir. Dylai canolfannau gyflwyno'u marciau gwaith cwrs yn electronig, oni bai bod cyfarwyddyd i wneud yn wahanol.

Rhaid i ganolfannau wirio'n ofalus y marciau maen nhw'n eu cyflwyno i gorff dyfarnu er mwyn sicrhau cyn lleied o wallau â phosibl.

Rhaid i'r ganolfan wirio marciau'r ymgeiswyr i gyd, nid y sampl a gyflwynwyd yn unig, a gwneud yn siŵr nad oes gwallau adio na thrawsgrifio wedi digwydd cyn eu cyflwyno.

13.3 Lle mae amgylchiadau y tu hwnt i'w rheolaeth yn effeithio ar ganolfan, gallai fod yn bosibl cael estyniad byr mewn achosion eithriadol. Penderfyniad y corff dyfarnu fydd hynny. Mae'n **rhaid** i'r ganolfan gysylltu â'r corff dyfarnu cyn gynted â phosibl i wneud cais am estyniad.

Mae'n bwysig bod canolfannau'n ymwybodol y bydd y drefn o gyhoeddi'r canlyniadau arholiadau ar amser yn cael ei pheryglu os na chedwir at y dyddiadau cyflwyno marciau a samplau.

Ni fydd cyrff dyfarnu yn derbyn marciau gwaith cwrs hwyr lle mae pryderon ynglŷn â dilysrwydd y marciau.

13.4 Pan fydd canolfannau'n cyflwyno eu marciau gwaith cwrs yn electronig, efallai y bydd y corff dyfarnu'n gofyn bod copi o'r marciau yn cael ei gyflwyno i'r cymedrolwr hefyd, ynghyd ag unrhyw ddogfennaeth arall.

13.5 **Rhaid** i'r ganolfan hysbysu ymgeiswyr am eu marciau sydd wedi'u hasesu gan y ganolfan gan fod ymgeisydd â'r hawl i ofyn am adolygiad o farcio'r ganolfan **cyn y cyflwynir marciau i'r corff dyfarnu.**

Rhaid cynnal unrhyw adolygiad cyn y cyflwynir marciau i'r corff dyfarnu.

- **Rhaid** dynodi digon o amser i ymgeiswyr fel y gallant adolygu copïau o ddeunydd, fel sy'n briodol, a chyrraedd penderfyniad.
- **Rhaid** i'r ganolfan hefyd ganiatáu digon o amser i gynnal adolygiad o'r marcio, er mwyn gwneud unrhyw newidiadau angenrheidiol i'r marcio ac i roi gwybod i'r ymgeisydd o'r canlyniad cyn terfyn amser y corff dyfarnu.
- **Rhaid** i'r adolygiad gael ei gynnal gan aseswr sydd â chymhwysedd priodol, nad yw wedi ymwneud ag asesu'r ymgeisydd hwnnw yn y gorffennol ac nad oes ganddo unrhyw ddiddordeb personol yn yr adolygiad.
- **Rhaid** i'r adolygwr sicrhau bod marc yr ymgeisydd yn gyson â'r safon a osodir gan y ganolfan.

Rhaid i ganolfannau hefyd esbonio'n glir i ymgeiswyr y gallai'r marciau a asesir gan y ganolfan newid yn ystod y broses gymedroli.

Rhaid i ganolfannau roi gwybod i'r corff dyfarnu os nad ydyn nhw'n derbyn canlyniad adolygiad.

Lluniodd y cyrff dyfarnu gyfres o Gwestiynau Cyffredinol sydd i'w gweld yn y ddogfen *Hysbysiad i Ganolfannau* – Hysbysu ymgeiswyr o'u marciau a aseswyd gan y ganolfan:

Er bod y Cwestiynau Cyffredin yn berthnasol i asesiadau di-arholiad, maent yr un mor berthnasol i'r cymwysterau yr ymdrinnir â nhw yn y ddogfen hon.

14 Gwaith cwrs anghyflawn

- 14.1 Mewn achosion lle mae'n ofynnol i ymgeiswyr gynhyrchu sawl darn o waith gwahanol, sy'n cael eu hasesu ar wahân, dylai ymgeisydd sydd wedi methu cwblhau holl rannau'r gwaith gael marciau am y dasg a gyflawnwyd oni nodir yn wahanol yn y fanyleb. Mewn rhai pynciau, gall y tasgau fod yn gyd-ddibynnol a dylai'r athrawon ddilyn y cyfarwyddiadau yn y fanyleb wrth asesu gwaith anghyflawn.

- 14.2 Os yw ymgeisydd wedi methu cyflwyno unrhyw waith cwrs, **rhaid** cofnodi bod yr ymgeisydd yn absennol, nid rhoi marc '**0**' (sero), pan gyflwynir marciau.

Bydd ymgeisydd sy'n methu cyflwyno gwaith cwrs yn derbyn gradd pwnc 'rhannol absennol' mewn cymhwyster aml-gydrannol a gradd 'absennol' mewn cymhwyster cydran sengl e.e. cymhwyster Project.

- 14.3 Mewn achosion lle mae ymgeisydd wedi cyflwyno gwaith sy'n cael ei ystyried yn ddiwerth neu lle nad oes modd cadarnhau dilystrwydd y gwaith, **rhaid** rhoi marc '**0**' (sero).

15 Gwneud cais am ystyriaeth arbennig mewn perthynas â gwaith cwrs anghyflawn

- 15.1 Os yw ymgeisydd wedi dioddef salwch, wedi'i anafu, neu os oes rhyw ddigwyddiad arall y tu allan i'w reolaeth, sydd wedi cael, neu sy'n debygol o fod wedi cael effaith sylweddol ar ei allu i wneud asesiad neu i ddangos ei lefel o gyflawniad mewn asesiad, gall fod yn bosibl derbyn llai o waith heb gosb mewn rhai pynciau.

Fodd bynnag, rhaid bod wedi ymdrin â'r holl amcanion asesu o leiaf unwaith. Ni fydd yn bosibl gwneud hyn os mai dim ond un darn mae'r fanyleb yn gofyn amdano. Pan fo angen sawl darn o waith, dim ond os yw'r darnau hynny'n profi'r un meini prawf y bydd y gostyngiad yn cael ei dderbyn. **Ni fydd** modd ystyried hyn ym mhob achos; er enghraifft, os na chyflwynwyd gwaith neu os nad yw'r amcanion asesu wedi'u bodloni.

- 15.2 **Ni ddylai** canolfannau addasu marciau ymgeiswyr. Dylid cyflwyno cais am ystyriaeth arbennig i'r corff dyfarnu, ynghlwm wrth grynoded o'r marciau ar draws yr amcanion asesu. **Rhaid i'r ymgeiswyr fod wedi'u paratoi'n llawn am y cwrs ond nad oeddent wedi gallu gorffen y gwaith.**

Ni fydd cyrff dyfarnu fel arfer yn cytuno o flaen llaw i lai o waith cwrs gael ei gyflwyno.

- 15.3 **Ni fydd** ymgeiswyr yn gymwys am ystyriaeth arbennig os effeithir ar waith paratoi am gydrannau gwaith cwrs neu berfformiad ynddynt oherwydd nad ydynt wedi gallu gwneud y cwrs yn llawn gan eu bod wedi ymuno â'r cwrs ran o'r ffordd drwyddo. Bydd rhaid i ymgeiswyr sy'n newid canolfan arholiadau ran o'r ffordd drwy gwrw naill ai ddal i fyny â'r gwaith a gollwyd neu dderbyn bod bwch yn eu gwaith cwrs. Gallai hyn gael effaith ar y radd a gyhoeddir.

- 15.4 Am wybodaeth bellach ar ystyriaeth arbennig dylid cyfeirio at ddogfen y CGC *Canllaw i'r broses ystyriaeth arbennig*. Mae'r ddogfen hon i'w chael ar wefan y CGC: <https://www.jcq.org.uk/exams-office/access-arrangements-and-special-consideration/regulations-and-guidance>

16 Gwaith cwrs coll

- 16.1 Os yw gwaith ymgeisydd wedi'i golli yn y ganolfan arholiadau, ac, er gwaethaf pob ymdrech, nad oes modd ei ganfod, neu os yw wedi'i ddinistrio'n ddamweiniol, **rhaid** hysbysu'r corff dyfarnu o'r amgylchiadau ar unwaith ar Ffurflen 15 y CGC – JCQ / LCW[‡]. Mae'r ffurflen hon ar gael ar wefan y CGC:
<http://www.jcq.org.uk/exams-office/coursework>
- 16.2 Bydd y corff dyfarnu'n ystyried a yw'n briodol derbyn marc ar gyfer cydran/uned a asesir yn fewnol, pan nad oes tystiolaeth o gyrhaeddiad ar gael ar ei gyfer. Gallai hyn ddigwydd yn yr amgylchiadau canlynol:
- Mae'r ganolfan yn gallu dilysu bod y gwaith wedi'i gwblhau neu wedi'i gwblhau'n rhannol a'i fod wedi cael ei fonitro wrth i'r ymgeisydd weithio arno.
 - **Nid** esgeuluster ar ran yr ymgeisydd sy'n gyfrifol am golli'r gwaith.
 - Os collwyd dim ond rhan o'r gwaith, rhaid ceisio arweiniad pellach gan y corff dyfarnu perthnasol.
 - Os marciwyd y gwaith **cyn** iddo gael ei golli neu ei ddifrodi, **rhaid** cyflwyno'r marciau yn y ffordd arferol. **Rhaid** cyflwyno Ffurflen 15 – JCQ/LCW[‡] i'r cymedrolwr **a'r** corff dyfarnu erbyn y terfyn amser ar gyfer cyflwyno marciau. **Ni dderbynnir unrhyw farciau ar ôl i'r canlyniadau gael eu cyhoeddi;**
 - Os **na farciwyd** y gwaith cyn iddo gael ei golli neu'i ddifrodi, gellir cyflwyno amcangyfrif o'r marc i'r corff dyfarnu ei ystyried ar Ffurflen 15 – JCQ/LCW[‡], yn seiliedig ar wybodaeth yr athro o'r gwaith hyd at yr amser y cafodd ei golli. Wrth amcangyfrif **ni ddylid** tybio'r hyn y gallai'r ymgeisydd fod wedi'i gyflawni pe byddai'r gwaith yn orffenedig. **Ni ddylid cyflwyno amcangyfrifon ar daflenni marciau, dim ond ar Ffurflen 15 – JCQ/LCW[‡] y dylid gwneud hynny[‡]. Ni dderbynnir unrhyw amcangyfrif o farciau ar ôl i'r canlyniadau gael eu cyhoeddi fel arfer.**

‡Ni ddylai canolfannau AQA a Cambridge OCR gyflwyno Ffurflen 15 – JCQ/LCW. **Rhaid** cyflwyno ceisiadau ar-lein gan ddefnyddio AQA Centre Services neu OCR Interchange fel y bo'n briodol.

17 Ailddefnyddio marciau gwaith cwrs gan ymgeiswyr

- 17.1 Mewn manylebau unedol, mae canlyniad uned gwaith cwrs ar gael i'w ailddefnyddio ar ôl ardystio, fel canlyniad unrhyw uned arall, **yn amodol ar ddarpariaeth y fanyleb yng nghyfresi arholiadau'r dyfodol.**
- 17.2 Gall ymgeiswyr sy'n ailsefyll gyflwyno gwaith cwrs sy'n newydd, wedi'i ddiwygio neu wedi'i wella. **Rhaid** i ganolfannau wirio manylebau cyrff dyfarnu ar gyfer canllawiau pwnc-benodol.

Rhaid i ganolfannau fod yn ymwybodol o'r angen i ddilysu gwaith ymgeiswyr, fel y manylir yn adran 7. Rhaid iddynt sicrhau bod unrhyw gymorth ychwanegol yn cael ei gofnodi a'i ystyried wrth farcio'r gwaith (neu ei gyflwyno i'r arholwr allanol) yn y ffordd arferol, fel y manylir yn adran 2.

Yn achos gwaith cwrs wedi'i ddiwygio neu ei wella, **rhaid** i hyn gynnwys cymorth ychwanegol a dderbyniwyd cyn y cyflwyniad blaenorol neu ar ôl derbyn adborth ar y cyflwyniad hwnnw. Fodd bynnag, **nid oes** angen ystyried gwybodaeth yr ymgeisydd am y dadansoddiad blaenorol o'r marciau yn gymorth ychwanegol.

18 Cymedroli allanol

- 18.1 Pwrpas cymedroli yw dod â marcio cydrannau a asesir yn fewnol yn yr holl ganolfannau cyfranogol at safon y cytunwyd arni. Mae'r cyrff dyfarnu'n gofyn i bob canolfan ildio i gymedroli fel y disgrifir isod.
- 18.2 Yn y rhan fwyaf o achosion, mae'r ganolfan yn cyflwyno sampl o waith i'r cymedrolwr. Yn achos rhai cydrannau, fodd bynnag, gall y cymedrolwr ymweld â'r ganolfan i gymedroli'r sampl o waith.
- 18.3 Efallai y bydd y drefn yn wahanol os yw'r gwaith yn effemeral (h.y. nid oes cynnyrch terfynol parhaol).
- 18.4 **Rhaid** i bob canolfan gyflwyno'r canlynol i'r corff dyfarnu erbyn y dyddiad a bennir:
- manylion y marciau a ddyfarnwyd;
 - cadarnhad bod y gwaith wedi'i safoni'n fewnol yn ôl y gofyn;
 - unrhyw ddogfennaeth arall y gallai'r fanyleb neu'r corff dyfarnu ofyn amdani.
- 18.5 Bydd y corff dyfarnu (neu'r cymedrolwr ar ran y corff dyfarnu) fel arfer yn enwi neu'n rhoi rhifau'r ymgeiswyr y mae angen eu gwaith i'w gymedroli. Dylai'r sampl gynnwys gwaith gan yr ystod gallu cyfan yn y ganolfan.

Cyfrifoldeb canolfannau yw sicrhau bod y cymedrolwyr yn derbyn y samplau gwaith cywir i'w hadolygu.

- 18.6 Yn achos cymedroli drwy ymweliad, bydd ymweliad yn cael ei drefnu ar ddyddiad ac amser sy'n gyfleus i'r ganolfan a'r cymedrolwr.
- 18.7 Yn ystod y broses gymedroli, mae'r cymedrolwr yn asesu gwaith y sampl drwy ddefnyddio'r meini prawf cyhoeddedig yn y fanyleb.
- 18.8 Mae marciau'r cymedrolwr yn cael eu cymharu â marciau'r ganolfan ar gyfer y gwaith sampl. Os bydd y gwahaniaethau rhwng marciau'r cymedrolwr a marciau'r ganolfan yn mynd y tu hwnt i'r goddefiant penodedig, bydd marciau'r ganolfan fel arfer yn cael eu newid.
- 18.9 Os oes angen tystiolaeth bellach o farcio'r ganolfan, efallai y bydd y cymedrolwr yn gofyn am beth o'r gwaith, neu'r holl waith, sy'n weddill. **Rhaid** i'r gwaith hwn fod wedi'i gadw'n ddiogel a dylai fod ar gael.
- 18.10 Os bydd y cymedrolwr yn anghytuno'n sylweddol â threfn restrol y ganolfan (efallai oherwydd na chafodd y weithdrefn safoni mewnol ei gweithredu'n effeithiol) gallai'r corff dyfarnu ofyn i'r ganolfan ailystyried ei marciau. Fel arall, gallai marciau'r cymedrolwr gael eu defnyddio ar gyfer pob ymgeisydd yn y ganolfan ac, mewn rhai amgylchiadau, gallai'r corff dyfarnu godi tâl.

19 Adborth i ganolfannau

- 19.1 Ar ôl cymedroli, caiff y marciau terfynol eu darparu'n electronig i ganolfannau gyda'r canlyniadau. Bydd ffurflenni adborth y cymedrolwr hefyd ar gael i'r canolfannau, naill ai ar ffurf copi caled neu'n electronig, a bydd y rhain yn rhoi cyngor ar y canlynol:
- pa mor briodol oedd y tasgau (lle cawsant eu gosod gan y ganolfan) a'r ymdriniaeth â'r amcanion asesu, e.e. a oedd y tasgau'n caniatáu i'r ymgeiswyr gael mynediad i'r ystod lawn o farciau oedd ar gael?
 - cywirdeb marcio'r ganolfan yn erbyn y meini prawf ac mewn perthynas â'r safon y cytunwyd arni ar gyfer y gydran/uned – a oedd anghywirdebau o fewn yr ystod marciau? A oedd marcio'r asesiadau'n rhy lym neu hael?
 - effeithlonrwydd gweinyddiaeth y ganolfan – a gafodd yr asesiadau eu cynnal a'u cyflwyno yn unol â gofynion y fanyleb? A gafodd yr asesiadau eu cyflwyno ar amser?
- 19.2 Y nod yw rhoi adborth adeiladol, gwrthrychol, wedi'i gefnogi gan ffeithiau neu farn a bydd digon o fanylder i esbonio unrhyw wahaniaethau rhwng asesiadau'r ganolfan a'r safon y cytunwyd arni ar gyfer yr uned/cydran. Dylai hyn alluogi canolfannau i weithredu i adfer hyn lle bo angen cyn y gyfres nesaf.

20 Gwaith cwrs a asesir yn allanol

- 20.1 Mewn rhai manylebau, asesir gwaith cwrs yn allanol. Mewn achosion o'r fath, **rhaid** anfon gwaith cwrs pob ymgeisydd, a'r datganiadau dilysu lle y bo'n briodol, at gorff dyfarnu/arholwr i'w farcio erbyn dyddiad penodol.
- 20.2 Efallai **na fydd** gwaith cwrs a asesir yn allanol yn cael ei ddychwelyd i'r canolfannau'n awtomatig. Yn yr achosion hynny lle nad yw gwaith yn cael ei ddychwelyd i'r canolfannau, bydd yn cael ei drin yn yr un ffordd â sgriptiau arholiad a bydd gofyn i'r canolfannau ofyn am waith o'r fath yn ôl y trefniadau dychwelyd sgriptiau. Dylech gyfeirio at ddogfen y CGC *Gwasanaethau ar ôl y Canlyniadau, Gwybodaeth ac arweiniad i ganolfannau* i gael gwybodaeth fanwl am wasanaethau dychwelyd sgriptiau. Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan y CGC:
<http://www.jcq.org.uk/exams-office/post-results-services>

Ni fydd ffurflenni adborth yn cael eu hanfon gydag unrhyw waith cwrs a asesir yn allanol sy'n cael ei ddychwelyd i'r canolfannau.

21 Cadw gwaith ymgeiswyr

21.1 Bydd cymedrolwyr yn dychwelyd gwaith yn uniongyrchol i ganolfannau yn ôl cyfarwyddyd y cyrff dyfarnu. **Ni fydd** asesiadau gwaith cwrs a gyflwynir yn electronig yn cael eu dychwelyd i ganolfannau fel arfer.

21.2 Mae gofyn i ganolfannau gadw gwaith cwrs ymgeiswyr wedi'i farcio dan amodau diogel, p'un ai oedd yn rhan o'r sampl cymedroli ai peidio tan y bydd pob posibilrwydd o adolygiad o'r cymedroli wedi mynd heibio neu tan y bydd unrhyw apêl, ymchwiliad camymddwyn neu ymholiad am ganlyniad arall wedi'i gwblhau, pa bynnag un sydd hwyraf. Os yw'n broblem cadw'r gwaith, oherwydd natur y gwaith cwrs, **rhaid** i ryw fath o dystiolaeth fod ar gael (e.e. tystiolaeth ffotograffig, recordiad sain neu recordiad cyfryngau).

Gofynnir i ganolfannau hefyd gadw cofnod o rifau arholiad ac enwau'r ymgeiswyr hynny y cynhwysir eu gwaith yn y sampl a anfonir at neu a welir gan gymedrolwyr. Gall fod angen y wybodaeth hon os oes adolygiad o gymedroli yn ddiweddarach. Yn achos gwaith cwrs sy'n cael ei storio'n electronig yn y ganolfan, dylid hefyd ystyried ei ddiogelu rhag cael ei lygru ac ymosodiadau seiber.

21.3 Bydd corff dyfarnu yn cadw gwaith enghreifftiol at ddibenion archifo a safoni. Gweler paragraffau 6.12 i 6.14 dogfen y CGC *Cyfarwyddiadau Cyffredinol ar gyfer Canolfannau Cymeradwy* am wybodaeth am hawlfraint. Mae'r ddogfen hon i'w chael ar wefan y CGC: <http://www.jcq.org.uk/exams-office/general-regulations>

22 Trefniadau consortiwm canolfannau

22.1 Mewn achosion lle mae ymgeiswyr o wahanol ganolfannau wedi'u haddysgu ac yn cael eu hasesu gyda'i gilydd, **rhaid** i'r canolfannau hysbysu'r cyrff dyfarnu o'r unedau/cydrannau perthnasol a asesir yn fewnol a pha ganolfannau sy'n cymryd rhan. Cyfeirir at ganolfannau sy'n dilyn trefniant o'r fath fel consortiwm.

22.2 **Rhaid** i'r canolfannau yn y consortiwm enwebu cydlynnydd consortiwm a fydd yn cysylltu â'r cyrff dyfarnu ar ran y canolfannau i gyd.

22.3 **Rhaid** i gydlynwyr consortiwm lenwi'r Ffurflen JCQ/CCA *Trefniadau consortiwm canolfannau ar gyfer gwaith a asesir yn y ganolfan*, sydd ar gael drwy'r Porth Gweinyddu Canolfannau, i bob cyfres arholiadau a phob manyleb gydag un neu fwy o gydrannau/unedau a asesir yn fewnol sydd wedi'u haddysgu ar y cyd.

Rhaid i gydlynwyr gyflwyno'r ffurflen erbyn y dyddiad cau a gyhoeddwyd.

22.4 **Rhaid** i'r canolfannau safoni marcio'r gwaith cwrs yn fewnol ar draws y consortiwm.

22.5 Bydd y corff dyfarnu'n dyrannu'r un cymedrolwr i bob canolfan mewn consortiwm a bydd yr ymgeiswyr yn cael eu trin fel un grŵp at ddibenion cymedroli.

22.6 Os bydd consortiwm yn gwneud cais am adolygiad o'r cymedroli, **rhaid** i'r gwaith fod ar gael gan y canolfannau **i gyd**, gan mai'r sampl gwreiddiol sy'n cael ei adolygu.

23 Adolygiadau o'r cymedroli

23.1 Gall canolfannau ofyn am adolygiad o'r cymedroli (Gwasanaeth 3) er mwyn sicrhau bod y meini prawf asesu wedi'u cymhwyso'n deg, yn ddibynadwy ac yn gyson. **Nid yw'r gwasanaeth hwn ar gael os yw marciau gwaith cwrs y ganolfan wedi'u derbyn heb eu newid gan gorff dyfarnu.**

23.2 Mae'r adolygiad o'r cymedroli:

- yn broses lle mae ail gymedrolwr safoni yn adolygu gwaith y cymedrolwr safoni cyntaf. Bydd yr ail gymedrolwr yn gweld y marciau gwreiddiol ac unrhyw anodiadau a wnaed gan y cymedrolwr cyntaf er mwyn cael dealltwriaeth lawn a chlir a gymhwyswyd y meini prawf asesu yn ôl y bwriad;
- yn broses i sicrhau bod y cymedrolwr cyntaf wedi dod i'r farn gywir ynglŷn â gallu canolfan i farcio'r gwaith i'r safon genedlaethol y cytunwyd arno;
- yn adolygu'r marcio ar y sampl gwreiddiol o waith ymgeiswyr;
- yn cynnwys adborth tebyg i'r hyn a ddarparwyd ar ôl y cymedroli gwreiddiol (os adferir marciau'r ganolfan, efallai na fydd adborth yn cael ei roi.)

Rhaid i'r cymedrolwr sy'n cynnal adolygiad o'r cymedroli ystyried y marciau a roddwyd gan y cymedrolwr blaenorol, a dim ond os oes gwall wedi codi yn y broses gymedroli gychwynnol y gellir newid canlyniad y cymedroli.

23.3 **Ni fydd** cymedroli gwaith ymgeisydd unigol na gwaith ymgeiswyr nad oeddent yn y sampl gwreiddiol yn cael ei adolygu (oni bai bod gwall wrth ddethol y sampl gwreiddiol, e.e. heb gynnwys digon o ymgeiswyr).

23.4 **Rhaid** i'r gwaith cwrs a gyflwynir am adolygiad o'r cymedroli:

- gael ei ddanfôn at y cymedrolwr o fewn tri diwrnod gwaith ar ôl derbyn cyfarwyddiadau gan y corff dyfarnu. Gall methiant i wneud hyn ohirio canlyniad yr adolygiad o'r cymedroli, neu arwain at ganslo'r adolygiad o'r cymedroli;
- bod yn waith gwreiddiol a gyflwynwyd i'w gymedroli;
- fod wedi cael ei gadw'n ddiogel;
- heb ei ddychwelyd i'r ymgeiswyr.

23.5 Mae'n bosibl y bydd y corff dyfarnu'n gofyn am sampl cyfatebol lle collwyd y sampl gwreiddiol o waith ymgeiswyr.

23.6 Bydd gwaith cwrs a asesir yn allanol yn cael ei drin fel sgriptiau arholiad. Dylai canolfannau ofyn am adolygiad o'r marcio (Gwasanaeth 2) neu adolygiad blaenoriaethol o'r marcio (Gwasanaeth Blaenoriaethol 2) fel sy'n briodol i safon y cymhwyster.

23.7 Dylech gyfeirio at ddogfen y CGC *Gwasanaethau Ar ôl y Canlyniadau, Gwybodaeth ac arweiniad i ganolfannau* i gael gwybodaeth bellach am adolygiadau o'r marcio ac adolygiadau o'r cymedroli.

Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan y CGC:

<http://www.jcq.org.uk/exams-office/post-results-services>

24 Trefniadau mynediad ac addasiadau rhesymol

- 24.1 Wrth ddewis manylebau, **rhaid** i'r ymgeiswyr fod yn ymwybodol o'r wybodaeth, sgiliau a dealltwriaeth y bydd gofyn iddynt eu dangos. Os ydynt yn dewis manyleb lle **na fyddant** yn gallu dangos cyrhaeddiad ym mhob rhan o'r asesiad, ni fyddant yn gallu ennill yr holl gredyd sydd ar gael.
- 24.2 Mae'n bosibl i gyrff dyfarnu gytuno ar drefniadau fel y gall ymgeiswyr ag anableddau, anghenion addysgol arbennig, salwch dros dro, anaf dros dro ac ymgeiswyr sydd â Saesneg fel iaith ychwanegol gyrchu'r asesiad(au). **Rhaid gwneud y trefniadau hyn cyn yr arholiadau ac asesiadau.** Dylai canolfannau gyfeirio at ddogfen y CGC *Trefniadau Mynediad ac Addasiadau Rhesymol*. Mae'r ddogfen hon i'w chael ar wefan y CGC: <https://www.cbac.co.uk/media/q2yddwo/4-aa-regs-2020-2021-w.pdf>
- 24.3 **Rhaid** i ganolfannau sicrhau, lle mae gwaith cwrs wedi'i farcio gan athrawon, mai dim ond am wybodaeth, sgiliau a dealltwriaeth wedi'u dangos gan yr ymgeisydd yn gweithio'n annibynnol y rhoddir marciau. **Ni ddylai** trefniadau mynediad danseilio dilysrwydd y cymhwyster.

Ffurflen Datganiad yr Ymgeisydd

Hysbysiad i Ymgeiswyr

1. Rhaid mai eich gwaith chi yn unig yw'r gwaith a gyflwynwch i'w asesu.

Peidiwch â llên-ladrata. Mae hyn yn golygu rhaid i chi beidio â chymryd geiriau, barn, syniadau neu allbwn rhywun arall a honni mai eich gwaith chi ydyw.

2. Rhaid i chi gyfeirio'n glir at eich holl ffynonellau.

Os ydych wedi defnyddio unrhyw ddeunydd i greu syniadau ar gyfer eich gwaith (fel llyfr, dyddlyfr neu chwilio ar y rhyngwryd) rhaid i chi gyfeirio at hyn, hyd yn oed os nad ydych wedi defnyddio'r un geiriau neu ymadroddion yn eich gwaith eich hun. Rhaid i chi wneud yn glir pa ran, elfen neu ymadrodd rydych chi wedi'i ddefnyddio a dweud o ble y daeth. Os ydych chi'n cael cymorth ac arweiniad gan rywun heblaw am eich athro, rhaid i chi ddweud wrth eich athro. Bydd eich athro'n cofnodi natur y cymorth gawsoch chi.

3. Rhaid i chi gydnabod a chyfeirio'n glir at unrhyw ddefnydd o ddeallusrwydd artiffisial (AI).

Weithiau caniateir i chi ddefnyddio offeryn AI i greu eich gwaith. Rhaid i chi gadw copi o'r cwestiynau gwreiddiol ac unrhyw gynnwys a gynhyrchwyd gan AI a ddefnyddiwyd gennych, er enghraifft, sgrinlun gydag esboniad byr o sut y gwnaethoch ei ddefnyddio. Rhaid i chi gydnabod enw'r offeryn AI a ddefnyddiwyd; y dyddiad y cafodd y cynnwys ei gynhyrchu a'r ffynonellau a ddefnyddiwyd gan yr offeryn AI wrth gynhyrchu'r cynnwys.

Mae angen i chi gyflwyno hyn gyda'ch gwaith terfynol fel y gall eich athro wirio'r cynnwys AI a sut y gwnaethoch ei ddefnyddio.

4. Rhaid i chi gadw eich gwaith yn gyfrinachol.

Dim ond gyda'ch athro/athrawon y gallwch rannu'r gwaith rydych chi'n ei gyflwyno i'w asesu. Rhaid i chi beidio â'i rannu ag unrhyw un arall, na'i bostio ar-lein.

5. Rhaid i'r gwaith rydych chi'n ei gyflwyno i'w asesu gael ei gynhyrchu o dan yr amodau a nodir ym manyleb/cynllun asesu/llawlyfr Asesu Di-arholiad y corff dyfarnu.

Mae gan bob cymhwyster set benodol o amodau. Bydd eich athro wedi esbonio lefel yr oruchwyliaeth a'r rheolaeth sy'n angenrheidiol ar gyfer yr asesiad hwn.

Os ydych chi'n torri'r rheolau, mae'n bosibl na fydddech yn cael unrhyw farciau, yn cael eich diarddel o'r uned neu'r pwnc, neu hyd yn oed o bob arholiad. Bydd y corff dyfarnu yn ymchwilio ac yn penderfynu beth sy'n digwydd.

Os oes unrhyw beth nad ydych chi'n ei ddeall, siaradwch â'ch athro cyn i chi lofnodi'r ffurflen isod.

Datganiad yr ymgeisydd

Rwyf wedi darllen a deall yr Hysbysiad i Ymgeiswyr uchod. Rwy'n datgan bod y gwaith a gyflwynwyd ar gyfer yr asesiad hwn:

1. wedi'i gwblhau gennyf fi fy hun
2. wedi cyfeirio'n glir at bob ffynhonnell
3. wedi cydnabod yn glir unrhyw ddefnydd o AI
4. wedi cael ei gadw'n gyfrinachol
5. wedi cael ei gynhyrchu o dan yr amodau a nodir yn y fanyleb/cynllun asesu/llawlyfr Asesu Di-arholiad.

Rwy'n deall bod gwneud datganiad ffug yn fath o gamymddwyn.

Os oes unrhyw beth nad ydych chi'n ei ddeall, siaradwch â'ch athro cyn i chi lofnodi'r ffurflen.

Llofnod yr ymgeisydd

Dyddiad.....

Hysbysiad i Athrawon

Rhaid i chi gadw copi o Ddatganiad yr Ymgeisydd ar ffeil tan y bydd y terfyn amser ar gyfer gwneud cais am adolygu'r canlyniadau wedi bod neu tan y bydd unrhyw apêl, ymholiad camymddwyn neu ganlyniadau arall wedi'u cwblhau, pa bynnag un sydd hwyraf. Efallai y bydd yn destun arolygiad gan Arolygydd Canolfannau y corff dyfarnu a/neu'r CGC.

Cyn lofnodi'r datganiad hwn, gwnewch yn siŵr eich bod wedi darllen a deall y canllawiau a gynhyrchwyd gan y CGC ar ddilysu gwaith ymgeiswyr, marcio gwaith ymgeiswyr a safoni mewnol. Gwnewch yn siŵr hefyd eich bod yn gyfarwydd â safon cyffredinol gwaith yr ymgeisydd.

Datganiad yr athro

Rwyf yn cadarnhau:

- cymerwyd pob cam rhesymol, gan gynnwys camau i liniaru'r risg o gamddefnyddio AI, i sicrhau mai gwaith yr ymgeisydd dan sylw yn unig yw'r gwaith a gyflwynwyd.
- hyd eithaf fy ngwybodaeth, lle mae ffynonellau wedi cael eu defnyddio, cyfeiriwyd atynt
- hyd eithaf fy ngwybodaeth, lle mae'r ymgeisydd wedi defnyddio AI, mae wedi cael ei ddefnyddio a'i gydnabod yn briodol
- mae unrhyw gymorth a roddwyd i'r ymgeisydd wedi'i gofnodi
- hyd eithaf fy ngwybodaeth, mae'r gwaith wedi cael ei gadw'n gyfrinachol (pan oedd gyda'r ymgeisydd) ac wedi cael ei storio'n ddiogel gan y Ganolfan (pan fo'n briodol ar gyfer yr asesiad)
- cynhaliwyd gwaith yr ymgeisydd o dan yr amodau gofynnol a nodir yn y fanyleb/cynllun asesu/llawlyfr Asesu Di-arholiad
- cynhaliwyd y marcio yn unol â'r cynllun marcio ac ni ddefnyddiwyd AI fel yr unig fath o farcio; Rwyf wedi adolygu'r gwaith yn ei gyfanrwydd ac wedi pennu'r marc terfynol; cynhaliwyd safoni mewnol i sicrhau bod pob ymgeisydd wedi'i asesu yn erbyn yr un safon.

Rwy'n deall bod gwneud datganiad ffug yn fath o gamymddwyn.

Llofnod yr athro..... Dyddiad.....

Cynhyrchwyd yr hysbysiad hwn ar ran:

AQA, CBAC, Cambridge OCR, City & Guilds, CCEA a Pearson

**Gwybodaeth i ymgeiswyr – asesiadau gwaith cwrs
Yn weithredol o 1 Medi 2026.**

Mae'r ddogfen hon yn dweud wrthyfych am rai pethau y **dylech**, ac **na ddylech**, eu gwneud wrth gwblhau gwaith cwrs.

Pan fyddwch chi'n cyflwyno eich gwaith i'w farcio, bydd gofyn i chi lofnodi datganiad dilysu yn cadarnhau eich bod chi wedi darllen a dilyn y rheoliadau hyn.

Os nad ydych yn deall rhywbeth, **rhaid** i chi ofyn i'ch athro.

Mewn rhai pynciau, bydd cyfle i chi wneud rhywfaint o waith ymchwil annibynnol i destun. Gallai'r gwaith ymchwil yr ydych chi'n ei wneud gynnwys chwilio am wybodaeth mewn ffynonellau cyhoeddus fel gwerslyfrau, gwyddoniaduron, cyfnodolion, teledu, radio ac ar y rhyngwrdd.

Gallwch ddangos eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth o bwnc trwy ddefnyddio gwybodaeth o ffynonellau, neu wybodaeth sydd wedi'i chynhyrchu o ffynonellau, a allai gynnwys y rhyngwrdd a dulliau AI. Cofiwch, fodd bynnag, gallai'r wybodaeth o'r ffynonellau hyn fod yn anghywir neu gallai ddangos tuedd. **Rhaid** i chi ofalu sut rydych chi'n defnyddio'r deunydd hwn – **ni chewch** ei gopïo a honni mai eich gwaith eich hun yw'r gwaith.

Mae'r rheoliadau'n nodi:

'**rhaid** mai eich gwaith chi yn unig yw'r gwaith a gyflwynwch i'w asesu;'

'**rhaid i chi beidio** â chopïo oddi wrth rywun arall na chaniatáu i ymgeisydd arall gopïo oddi wrthyfych chi'.

Os byddwch yn defnyddio'r un geiriad â ffynhonnell gyhoeddus, **rhaid** i chi roi dyfynodau o gwmpas y darn a nodi o ble y daeth. Yr enw ar hyn yw 'cyfeirio'. Rhaid i chi wneud yn siŵr eich bod chi'n rhoi cyfeiriadau manwl i bopeth yn eich gwaith heblaw am eich geiriau eich hun. Dylai cyfeiriad o lyfr neu gyfnodolyn cyhoeddus ddangos enw'r awdur, y flwyddyn gyhoeddi a rhif y dudalen. Er enghraifft: (Morrison, 2000, tud. 29).

Yn achos deunydd o'r rhyngwrdd, **rhaid** i'ch cyfeiriad ddangos y dyddiad y cafodd y deunydd ei lawrlwytho a rhaid dangos yr union dudalen we, nid y peiriant chwilio a ddefnyddiwyd i ddod o hyd iddo. Gellir copïo hwn o'r llinell cyfeiriad. Er enghraifft:

http://news.bbc.co.uk/onthisday/hi/dates/stories/october/28/newsid_2621000/2621915.stm

lawrlwythwyd 5 Chwefror 2027.

Lle defnyddiwyd AI, rhaid i'ch cyfeirnod ddangos enw'r offeryn AI a ddefnyddiwyd a hefyd dyddiad cynhyrchu'r cynnwys. Er enghraifft: ChatGPT 3.5 (<https://openai.com/blog/chatgpt/>), 25/01/2027. Dylech hefyd gydnabod y ffynonellau a ddefnyddiwyd gan yr offeryn AI wrth gynhyrchu'r cynnwys.

Rhaid i chi gadw copi o'r cwestiwn/cwestiynau neu'r promptiau a ddefnyddiwyd i gynhyrchu'r cynnwys AI ynghyd â'r cynnwys wedi'i gynhyrchu gan AI ei hun at ddibenion cyfeirnod a dilysu, ar ffurf nad oes modd ei golygu (sgrinlun, er enghraifft) a chynnig esboniad byr o sut y cafodd ei ddefnyddio. **Rhaid** cyflwyno hyn gyda'ch gwaith i'w asesu'n derfynol, er mwyn i'ch athro allu adolygu'r gwaith, y cynnwys a gynhyrchwyd gan AI a sut y cafodd ei ddefnyddio.

Efallai y bydd gofyn i chi gynnwys llyfryddiaeth ar ddiwedd eich gwaith. **Rhaid** i chi restru manylion llawn y cyhoeddiadau rydych wedi'u defnyddio ar gyfer eich gwaith ymchwil, hyd yn oed os nad ydych yn cyfeirio yn uniongyrchol at y rhain. Er enghraifft: Curran, J. *Mass Media and Society* (Hodder Arnold, 2005).

Os byddwch yn copïo geiriau, syniadau neu allbwn o ffynonellau eraill ac nad ydych yn dangos eich ffynonellau mewn cyfeiriadau a llyfryddiaeth, bydd hyn yn cael ei ystyried yn dwyllo.

Paratoi eich gwaith cwrs – arfer da

Os ydych chi'n cael cymorth ac arweiniad gan rywun heblaw am eich athro, **rhaid** i chi ddweud wrth eich athro. Bydd eich athro'n cofnodi natur y cymorth gawsoch chi.

Gall eich rhiant/gofalwr roi mynediad i chi at adnoddau a thrafod eich gwaith cwrs gyda chi. Fodd bynnag, **ni ddylent** roi cyngor uniongyrchol i chi am yr hyn y dylid, neu na ddylid, ei gynnwys.

Os buoch chi'n gweithio fel rhan o grŵp ar aseiniad, **rhaid** i bob un ohonoch chi ysgrifennu **eich cyfrif eich hun o'r aseiniad**. Hyd yn oed os yw'r wybodaeth sydd gennych yr un fath, dylai'r disgrifiad o sut cafwyd y data hynny, a'r casgliadau rydych chi'n dod iddynt ar sail y wybodaeth, fod yn eich geiriau eich hun.

Rhaid i chi fodloni'r terfynau amser a gewch chi gan eich athro. Cofiwch – mae eich athrawon yno i'ch arwain chi. Er na allan nhw roi cymorth uniongyrchol i chi, gallan nhw eich helpu i ddatrys unrhyw broblemau cyn iddi fynd yn rhy hwyr.

Cymerwch ofal o'ch gwaith a'i gadw'n ddiogel. **Peidiwch** â'i adael o gwmpas y lle, lle gall eich cyddisgyblion gael gafael arno. **Peidiwch** â'i rannu ag unrhyw un arall, gan gynnwys ei rannu ar y cyfryngau cymdeithasol. **Rhaid** i chi gadw eich gwaith yn ddiogel ac yn gyfrinachol **bob amser**. Os byddwch yn ei gadw ar rwydwaith cyfrifiadu'r, cadwch eich cyfrinair yn ddiogel. Casglwch yr holl gopïau o'r peiriant argraffu a dinistriwch y rheini nad oes eu hangen arnoch.

Peidiwch â chael eich temtio i ddefnyddio unrhyw atebion ar-lein sydd wedi'u paratoi neu eu cynhyrchu ymlaen llaw a honni mai eich gwaith chi ydyw – twyllo yw hyn. Gall offer electronig sy'n cael eu defnyddio gan gyrff dyfarnu ganfod y math hwn o gopïo.

Ni ddylech ysgrifennu deunydd amhriodol, anweddus na sarhaus.

Llên-ladrad

Llên-ladrad yw cymryd geiriau, barn, syniadau neu allbwn rhywun arall a pheidio â chydabod y ffynhonnell. Mae hyn yn cynnwys allbynnau o offer AI. **Mae llên-ladrad yn ffurf o dwyllo ac mae'n cael ei ystyried yn ddifrifol iawn.**

Peidiwch â meddwl na chewch chi eich dal; mae sawl ffordd o ganfod llên-ladrad.

- Gall marcwyr sylwi ar newidiadau yn arddull yr ysgrifennu a'r defnydd o iaith.

- Mae marcwyr yn arbenigwyr pwnc hynod brofiadol sy'n gyfarwydd iawn â gwaith ar y testun dan sylw — efallai y byddant wedi darllen y ffynhonnell rydych yn ei defnyddio, neu hyd yn oed wedi marcio'r gwaith rydych wedi copïo ohono.
- Mae'n bosibl defnyddio peiriannau chwilio ar y rhyngrwyd ar gyfer canfod llên-ladrad a meddalwedd cyfrifiadurol arbenigol i gyfateb ymadroddion neu ddarnau o destun i'r ffynonellau gwreiddiol. Maen nhw'n gallu canfod newidiadau yn y ramadeg ac yn arddull yr ysgrifennu neu'r atalnodi.

Sancsiynau am dorri'r rheoliadau

Os ydych chi'n cael eich dal yn torri'r rheolau, bydd un o'r sancsiynau canlynol yn cael eu gosod:

- byddwch chi'n cael marc o sero am eich gwaith;
- byddwch chi'n cael eich diarddel o'r uned honno ar gyfer y gyfres arholiadau honno;
- byddwch chi'n cael eich diarddel o'r pwnc cyfan ar gyfer y gyfres arholiadau dan sylw;
- byddwch chi'n cael eich diarddel o bob pwnc ac yn cael eich rhwystro rhag ailgofrestru am gyfnod o amser.

Bydd y corff dyfarnu'n penderfynu pa sancsiwn sy'n briodol.

COFIWCH – EICH CYMHWYSTER CHI YDYW FELLY RHAI MAI EICH GWAITH CHI YDYW

Ymgeiswyr preifat

Cyn dechrau ar unrhyw waith ar gyfer cydran gwaith cwrs, **rhaid** i ymgeiswyr preifat ymrestru/cofrestru â chanolfan sydd wedi'i **chymeradwyo gan y corff dyfarnu perthnasol. Mae hyn yn cynnwys Darparwyr Dysgu o Bell, sy'n ganolfannau arholi wedi'u cymeradwyo.** Bydd y ganolfan, gan gynnwys y Darparwr Dysgu o Bell, sydd wedi'i chymeradwyo gan y corff dyfarnu perthnasol, yn gweinyddu pob agwedd ar y broses gwaith cwrs, yn unol â manyleb y corff dyfarnu. Diffinnir hyn fel canolfan gofrestru'r ymgeisydd.

Gellir dod o hyd i wybodaeth am ymgeiswyr preifat yn:

www.aqa.org.uk/student-support/private-candidates

[Gwybodaeth am Gofrestriadau | CCEA](#)

<https://www.ocr.org.uk/students/private-candidates/>

<https://qualifications.pearson.com/en/support/support-topics/registrations-and-entries/academic-registrations-and-entries/private-candidates.html>

<https://www.cbac.co.uk/home/cefnogaeth-i-fyfyrrwyr/ymgeiswyr-preifat/>

Bydd y ganolfan sy'n cofrestru yn gyfrifol am addysgu'r cwrs, gan gynnwys pob agwedd ar osod, dilysu a marcio gwaith yr ymgeisydd.

Pan fo gan fanyleb arholiadau ysgrifenedig wedi'u hamserlennu, efallai y bydd y ganolfan sy'n cofrestru yn, neu ddim yn, gallu eu cynnal. Os nad yw'r ganolfan yn gallu cynnal yr arholiadau ysgrifenedig, bydd yr ymgeisydd preifat yn gyfrifol am ddod o hyd i ganolfan sy'n barod i gynnal yr arholiadau ysgrifenedig wedi'u hamserlennu.

Lle bo angen, unwaith bydd yr ymgeisydd wedi dod o hyd i 'ganolfan letyol', bydd y ganolfan sy'n cofrestru yn cychwyn ar y broses trefniant trosglwyddo ymgeiswyr. **Rhaid cwblhau'r broses erbyn y dyddiau cau cyhoeddedig.** Bydd ffi yn daladwy i'r corff dyfarnu gan y ganolfan sy'n cofrestru ar gyfer y trefniant trosglwyddo ymgeisydd.

Rhaid i ganolfan **nad** yw'n darparu addysgu 'wyneb yn wyneb' gydymffurfio â gofynion y corff dyfarnu. Er mwyn cyflawni hyn rhaid bod patrwm o gyswllt rheolaidd rhwng yr ymgeisydd ac unrhyw diwtor(iaid) neu aseswr/aseswyr a neilltuwyd iddo cyn dechrau ar y gwaith. Dylai'r cyswllt rheolaidd hwn ddigwydd hyd y cyflwynir y gwaith.

Yn ystod cyswllt o'r fath, rhaid i'r tiwtor(iaid) neu'r aseswr/aseswyr sicrhau y cedwir, neu y cadwyd, at yr holl reolau cyhoeddedig yn llwyddiannus.

Rhaid i'r tiwtor(iaid) neu'r aseswr/aseswyr ddilysu gwaith yr ymgeisydd a, lle bo'n berthnasol, gofnodi unrhyw ffactorau a allai effeithio ar eu barn am yr asesiad, gan gynnwys faint o gefnogaeth y gofynnwyd amdani gan yr ymgeisydd.

Rhaid i'r tiwtor(iaid) neu'r aseswr/aseswyr fod yn ddigon cyfarwydd â safon gyffredinol yr ymgeisydd i farnu p'un ag yw darn o waith a gyflwynir o fewn ei allu.

Rhaid i'r ganolfan sy'n cofrestru farcio gwaith yr ymgeisydd, ac mae'n **rhaid** iddo fod yn unol â chynllun marcio cyhoeddedig y corff dyfarnu.

Bydd y corff dyfarnu yn cyhoeddi canlyniadau a thystysgrifau i'r ganolfan sy'n cofrestru.

Rhaid i'r ganolfan sy'n cofrestru roi gwybod i ymgeiswyr preifat bod nifer o gostau yn gysylltiedig â'r broses o gofrestru am arholiadau.